

SVOZINFO

Informativno glasilo Sindikata vojske, obrambe in zaščite

številka 3/2006

intervju

Božo Novak

Članske ugodnosti SVOZ

pravni nasveti

Človekove pravice v SV

Nosimo etiketo nujnega zla in ne enakovrednega partnerja

Dogajanje v Sindikatu vojske, obrambe in zaščite (SVOZ) je v zadnjem času močno razburil predlog Zakona o službi v SV, na katerega je SVOZ že podal številne pripombe, predvsem, da je predlog zakona v veliki meri prepis Pravil službe v SV in da so nekatere predlagane rešitve neustrezne, poleg tega pa je tudi javno izraženo nezadovoljstvo nekaterih članov z delovanjem sindikata, zlasti zaradi odzivnosti na njihove prošnje in slabe obveščенosti. Odgovor na ta in še mnoga druga aktualna vprašanja v zvezi z delovanjem sindikata smo poiskali pri tajniku SVOZ Božu Novaku.

Kako ocenjujete dosedanje delo sindikata?

Ko se ozrem v pretekla tri leta in ocenjujem delo, ki ga je sindikat v tem času opravil, ugotavljam, da smo do zdaj zelo veliko naredili. Ključnega pomena za ustanovitev sindikata je bila seveda velika zagnanost vseh, ki so pripeljali sindikat na današnjo raven. Seveda bi bilo vse to nemogoče brez članstva, ki je verjelo v novo nastali sindikat. Ena od pomembnih vrlin, ki jo sindikat goji in jo ima, je zanesljivo kratek reakcijski čas, ki ga potrebujemo, da od zaznave problema preidemo k njegovemu reševanju. Pri svojem delu ne izločamo problemov, ampak jih poizkušamo takoj reševati.

Katere so najpogostejše težave, s katerimi se na vas obračajo vaši člani?

Člani SVOZ iz upravnega dela MO kakor tudi člani iz dela zaščite imajo mnogo manj problemov na delovno pravnem področju, vendar tudi oni niso imuni na te pojave. Daleč največ delovno pravnih težav imajo zaposleni v vojski. Glavni razlogi za probleme so nejasno ali celo dvoumno napisani pravilniki, ki na žalost omogočajo izvajalcem, to je poveljujočim, da si jih

tolmačijo po svoje. Torej ni enotnega izvajanja določil pravilnikov in si jih npr. v Ankaranu razlagajo drugače kot v Murski Soboti. Pri tem moram poudariti, da smo MO in GŠSV o tem že večkrat obvestili, vendar ni bilo večjega uspeha. Kljub temu, da so v UUČV pred leti izdelali dokaj kakovostna pravila, ki zelo podrobno obravnavajo to problematiko, imamo na drugi strani zelo vztrajne poveljujoče, ki se danih navodil nočejo držati, zato gredo stvari več ali manj po starem.

Kje vas torej v prihodnje čaka največ dela?

V zvezi s tem bi izpostavil predvsem problematiko Zakona o službi v SV. Naši prihodnji koraki bodo usmerjeni k težnjam po zagotavljanju večje delovno pravne in socialne varnosti pripadnikov SV ter drugih zaposlenih na MO, nameravamo pa pristopiti tudi k mednarodni organizaciji vojaških sindikatov Euromil. Želimo si tudi pristnejšega sodelovanja z MO, z GŠSV ter s sorodnima sindikatoma, pri čemer mora to sodelovanje temeljiti na medsebojnem spoštovanju. To so le nekateri poglavitni koraki, ki nas čakajo v letu 2007.

V zadnjem času smo bili priča sporočilom po notranji elektronski pošti, v katerih so nekateri člani SVOZ izražali svoje nezadovoljstvo na račun delovanja sindikata, slabe obveščенosti in zlasti neodzivnosti na njihove prošnje glede dodeljevanja finančne pomoči. Kako ocenjujete te očitke?

Med zadovoljstvom in nezadovoljstvom je včasih zelo tanka črta. Mislim, da je v življenju vedno tako, da nismo nikoli vsi z vsem zadovoljni. V sindikatu sprejemamo kritike, ki so naslovljene na nas, tako dobronamerne kot one druge. Tudi sami se nikdar nismo počutili popolni, smo pač ljudje, ki so sposobni narediti nekaj, nismo pa sposobni narediti vsega in to v istem trenutku, kot bi si mogoče nekdo želel. Ko govorimo o nezadovoljstvu nekaterih članov nad delom ali načinom dela

vodstva sindikata, bi dodal to, da se moramo zavedati, da smo sindikat vsi člani in ne samo vodstvo. Torej nam lahko priskoči na pomoč vsak, ki z našim delom ni zadovoljen, in meni, da bi lahko z njegovo pomočjo delali bolje. Za neposredno delo potrebujemo več ljudi, ki so pripravljeni skupaj z nami v vodstvu strniti vrste. To lahko naredi vsak na zelo preprost način: pokliče predsednico in izrazi svojo pripravljenost za delo v sindikatu. Vsakogar, ki bi se za to odločil, bomo zelo veseli. Imamo več odborov, v katerih nujno potrebujemo dodatno število oseb, ki bi bile pripravljene delati, kajti zdaj večina dela sloni na enem ali dveh članih v posameznem odboru. Tudi pri delu v posameznih komisijah imamo določene težave iz enakih razlogov. V zvezi z očitki o slabi obveščенosti članov bi rad pojasnil, da imamo že več kot dve leti in pol svojo spletno stran na intranetu, da trikrat letno izdajamo lastno glasilo SVOZinfo, ter da do zdaj nismo še nikogar odslovili, če nas je poklical, ko ga je kaj zanimalo. V začetku smo na naši intranetni strani res objavljali tudi zapisnike sej sveta SVOZ, vendar smo ugotovili, da je prihajalo do zlorab informacij, ki so bile v tem primeru nezaščitene. Torej, članice in člani, prebirajte naše glasilo, brskajte po intranetu in nas pokličite, pa boste dobili odgovore na vsa vprašanja. Res je, da ne delamo dovolj za promocijo svojega dela. Vzrok temu je pomanjkanje dela voljnih članov, zato ponovno naprošam vse, ki bi bili pripravljene sodelovati v odborih ali komisijah, naj se nam

pridružijo. V zvezi z dodeljevanjem finančne pomoči je potrebno izpostaviti, da smo veliko časa porabili za pripravo Pravidnika za dodelitev finančne pomoči. Kljub temu, da ugotavljamo, da smo finančno zelo omejeni, smo se dogovorili, da bi v nekaterih primerih prosilcem pomoči ponudili brezobrestna posojila. Prosilci so precej številčni, zato moramo s sredstvi ravnati zelo preudarno. Iščemo možnosti, da bi omogočili pridobitev posojila vsem prosilcem. Kar se tiče kritik na račun dodeljevanja pomoči, jih seveda sprejemamo, vendar bi najbolj zagrizene kritike vseeno spomnil na dejstvo, da lahko posodiš le toliko, kot imaš in nič več.

Očitno se nekateri člani še vedno premalo zavedajo temeljnega poslanstva sindikata, ki je predvsem v delovno pravni zaščiti delavcev. Pa vendarle bo treba umiriti strasti in nadaljevati z delom. Kaj boste poskušali narediti, da do podobnih primerov ne bi več prihajalo?

Že davno je sindikat prerasel namen, ki ga je imel nekoč. Vloga sindikatov danes je popolnoma drugačna in ni primerljiva s prejšnjo. Navsezadnje je bil pred 15 leti samo en sindikat in tako člani niso imeli nobene izbire. Zdaj se zaposleni lahko samostojno odločajo, v katerem sindikatu želijo delovati. Glede pravne zaščite članov pa lahko z gotovostjo zatrdim, da boljše pravne pomoči ni mogoče dobiti nikjer drugje kot v SVOZ-u. Mislim, da imamo pravi pristop, ko posvečamo pozornost tako problemom posameznika kot tudi sistemski problematiki. Še vedno mora posameznik odgovorno sodelovati pri vodenju postopkov, kajti sodelovati pri vodenju postopka je pravica in dolžnost posameznika in odvetnika. Nihče od članov ne more in ne sme zahtevati od sindikata, da bi skupaj z odvetnikom v njegovem imenu vodil postopek na sodišču ali pri kateremkoli drugem organu. Sindikat je vedno pripravljen opozarjati delodajalca na določene kršitve, tudi individualne, z njim razreševati nastalo problematiko, seveda če s tem soglašata tudi delodajalec. Glede sistemskega reševanja problemov lahko navedem konkreten primer. Ko smo se v lanskem letu srečali s pojavom prekinitve delovnega razmerja po 88. členu Zakona o obrambi in so bile večjemu številu pripadnikov SV vročene odpovedi delovnega razmerja, smo takoj pristopili in pripravili predlog spremembe tega člena. Izdelali smo analize, kako so podobne stvari urejene v tujini ali pa v nam sorodnih ustanovah v Sloveniji. Gradivo, ki je bilo posredovano na MO, je bilo pripravljeno do take faze, da bi lahko bilo podano v parlamentarno proceduro, vendar do danes še nismo izvedeli za usodo tega predloga. Prav tako smo pripravili pobudo za izvajanje 92. člena Zakona o obrambi, ki govori o podaljšanju delovnih pogojev, saj je tudi v teh primerih prišlo do večjega števila kršitev določil tega člena. Tudi za usodo tega dokumenta

še nismo izvedeli. Naštel sem le dva primera, ki sta do zdaj imela najhujše posledice za pripadnike SV.

Ali so omenjeni dogodki kaj vplivali na število članov, oziroma ali se je število izstopov iz SVOZ povečalo?

Po podatkih, s katerimi razpolagam, se na tem področju do zdaj ni zgodilo še nič pretresljivega. Zato upamo, da do česa podobnega tudi ne bo prišlo. Naši pozivi za pomoč pri delu v komisijah in odborih so, kot kaže, imeli kljub vsemu nekatere pozitivne učinke. Tako smo le dobili pomoč treh novih članov, ki so se že vključili v delo. Navsezadnje smo v SVOZ vsi, ki delujemo na odgovornejših mestih, popolni amaterji, ki delamo toliko, kot bi bili profesionalci. Če nam kdo to zameri, potem mislim, da je pri nas nekaj hudo narobe.

Nekateri odbori in komisije SVOZ, ki bi morale že začeti z delom, še vedno niso kadrovske popolnjeni oz. ne delujejo? Kako zagotoviti, da bo delovanje sindikata potekalo nemoteno?

Ko govorimo o delovanju odborov in komisij, je potrebno priznati, da še nismo čisto blizu stanju, ko bi lahko rekli, da vse deluje tako, kot smo si zamislili. Vsaka poteza, ki jo storimo, potrebuje fizično pokritje. Ne moremo delovati le fiktivno, saj je sindikat živ organizem, ki se stalno razvija. Po določenem času bo potrebno že razmišljati o zamenjavi kadra v vodstvu. Vemo, da je take stvari potrebno narediti premišljeno, da mora biti to posledica kakovostnega preskoka na bolje. Nihče od nas, ki smo zdaj v vodstvu, se ne namerava upirati morebitnim zamenjavam. Osebnostno bi bil zelo vesel, da bi se okoli nas trlo članov, ki so polni volje do dela v sindikatu. Takrat bi lahko rekli, da smo dosegli svoj cilj in poslanstvo. Torej imamo recept za boljše delovanje sindikata.

Nekateri vam očitajo populizem, da se je sindikat v minulem obdobju preveč posvečal številčni rasti in pridobivanju zadostnega števila članov za priznanje reprezentativnosti, manj pa aktualnim problemom. Kako odgovarjate na te očitke?

Mogoče lahko nekdo naše delo ocenjuje kot populistično. To je seveda stvar presoje. Vendar pa se zanesljivo ne ukvarjamo le z govorjenjem in početjem, s katerim bi članom »pihali na dušo« in jim želeli ugovajati. Sam se nikoli nisem štel med take osebe. To lahko zatrdim tudi za druge sodelavke in sodelavce, ki se prav tako razdajajo sindikatu. Ne vem sicer, ali je oseba, ki se nesebično razdaja za nekaj, kar je v korist vsem članom sindikata, lahko označena za populista. Prav tako lahko z veliko odgovornostjo zatrdim, da smo do takšnega članstva prišli na zelo preprost način, da smo od samega začetka delovanja sindikata trdo delali. Prisluhnili smo vsakemu, ki se je obrnil

na nas in nas prosil za pomoč. Tako delamo še vedno in mislim, da ni človeka, ki bi lahko rekel, da mu nismo pomagali, ko se je znašel v težavah. Izredno hitro smo se tudi odzvali, ko so bila ogrožena delovna mesta nekaterim zaposlenim, ali ko je delovanje sistema ogrozilo posameznika. Nikoli si nismo izbirali problemov, ki jih bomo reševali, ampak so vedno prej problemi našli nas. Mogoče bi bilo potrebno opozoriti še na dejstvo, da v stikih z MO, nekoliko manj pa z GŠSV, nosimo etiketo nujnega zla in ne enakovrednega partnerja. Vsi pa so veseli takrat, ko ni potrebno vprašati sindikata za njegovo mnenje. Torej še vedno nimamo pravega mesta na MO. Zadnji primer slabega sodelovanja med partnerji je primer podpisovanja Pogodbe za sindikalno delo. Že v juliju usklajena pogodba, ki je bila pripravljena za podpis, je bila v mesecu oktobru v celoti zavrnjena in popolnoma spremenjena s strani MO. Zdaj bomo ponovno poskušali najti neko sprejemljivo rešitev za ta dokument. Kljub vsemu pa upamo, da se bodo tudi razmere na tem področju nekoč uredile. Če primerjamo delovanje sindikata v nekaterih tujih vojskah, ugotovimo, da je pri njih sindikat eden od pomembnih opornih elementov ministrstva ali vojske. Poslanstvo sindikata je v tem, da opozarja delodajalca na morebitne pomanjkljivosti ali napake, do katerih lahko pride pri snovanju in sprejemanju zakonodaje ali drugih podzakonskih aktov. Pri tem je tudi pomembna klima, ki se ustvari pri medsebojnem spoštovanju med delodajalcem in socialnimi partnerji.

Vrniva se za konec k predlogu Zakona o službi v SV, ki ga je pripravilo MO. Nanj je SVOZ že podal številne pripombe. Na kaj se nanašajo?

Omenil bi le nekatere pripombe, saj za vsa pojasnila in odgovore preprosto ni dovolj prostora. Sprejemanje zakona ni samo izziv za skupno uspešno sodelovanje pri njegovem oblikovanju, temveč je tudi trdo delo za uveljavitev predlogov, ki smo jih podali. SVOZ je pripravil paket pripomb na kar 16 straneh. Žal pa je usoda pripomb zaenkrat še neznana. Najbolj strah zbujajoče je dejstvo, da se v ta vrtljak, ki mu rečemo sprejemanje Zakona o službi v SV, do zdaj še ni vključila strokovna javnost, prav tako je potrebno v javnosti vzpostaviti določen interes za sprejemanje zakona. V tem primeru bo moral ustrezno ukrepati tudi parlament. Na tej točki nastopijo različni politični interesi in to prav takrat, ko je potrebno med vsemi partnerji doseči soglasje. Pred sprejetjem tega zakona bi moralo priti tudi do nekaterih sprememb v Zakonu o obrambi. V nasprotnem primeru obstaja velika nevarnost, da ostane vojska v senci dosedanjih problemov ter postane žrtev političnih interesov, pri tem bi zanemarili nacionalno varnost. Verjamem, da se tega zavedajo tudi snovalci zakona, kajti, ko bo zakon sprejet, ne bomo imeli več nikogar, ki bi ga lahko poklicali na odgovornost. ●

Človekove pravice v oboroženih silah

Prispevek lahko označimo kot neskladje med ravnanjem države (njene elite) ter vedenjem posameznika, izpostavljenega kršenju človekovih pravic od iste države. Pri tem gre lahko za vznemirljiv prepad med zgolj načelnim bojevanjem za vrednote in ideal človekovih pravic s strani države ter dejanskim kršenjem tega ideala in vrednot od iste države na škodo pripadnika vojske. Objekt tega kršenja je vsekakor človek, v našem primeru državljani v vojaški uniformi, torej pripadnik vojske.

Odnos med človekom posameznikom in državo je bil še zmeraj zelo zapleten, pogosto pa je konflikten. To še posebej velja za razmerje med človekom in obrambno institucijo, ki skupaj z vojaštvom predstavlja del državnega represivnega aparata. Do kršitev pravic po navadi prihaja tako v miru kot tudi v primerih povečanega tveganja v varnostnem okolju države ali pa neposredne grožnje krize ali vojne na državo. Ravnanje države oziroma njene oblastne elite pa včasih ni pravično, še več, država pogosto krši človekove pravice. Njeno ravnanje se ne ujema z ideali, vrednotami in s prepričanji človeka, pripadnika vojske oziroma državljana, ki živi v tej državi. Gre za neskladje med moralo in vrednotami, ki pa je staro toliko kot človeštvo.

Pa vendar, človekove pravice naj bi bile v moderni državi neodtujljive in nedotakljive pred posegi državne oblasti, čeprav pogosto temu ni tako. Oblasti nekaterih držav, tudi takih, ki imajo pred svojim imenom zapisano republika in demokratična, kršijo temeljne človekove pravice, ki so jih zapisale v najvišji normativni akt, v svojo ustavo. Neodtujljivost in nedotakljivost človekovih pravic pred posegi vojaških oblasti je pogosto le pobožna želja njenih pripadnikov. Osrednji problem omenjenega protislovja je trditev, da država s svojimi institucijami prisile ne samo, da varuje in brani

posameznika, ampak tudi ogroža njegove svoboščine in pravice. Tako pridemo do temeljnega paradoksa moderne države, namreč, da država s svojim konceptom nacionalne varnosti varuje družbene vrednote, hkrati pa jih z nekaterimi postopki tudi grobo krši. Državna oblastna elita ali posamezni pripadniki na oblasti s svojimi odnosi do vojske in do obrambnih zadev kakor tudi s tem, kdaj uporabijo slednji del represivnega aparata tudi v obrambni vlogi, opredelijo raven pravic ali pa pravic svojim pripadnikom.

Kako preseči takšno stanje? Obstoj določenih institucij vsekakor ni dovolj, da bi lahko govorili o reševanju tovrstne problematike. Potrebni so posamezniki, ki imajo odprti um, pogum in profesionalno zavest ter samozavest v aktivnem odnosu s sodelavci. Razvijanje tovrstnega dialoga lahko pomeni tudi krepitev instituta varuha človekovih pravic, s poudarjanjem razvoja varuhov za posamezna področja, torej tudi za obrambno področje.

Vojska, pa tudi druge obrambne institucije, lahko v izvajanju svoje obrambne funkcije prestopi meje svoje pristojnosti, česar pa nameoma zmeraj javnosti ne pokažejo nazorno in javno, temveč bolj prikrito, tako da se spretno prikrije resnična dejavnost oziroma stanje.

Spoštovanje človekovih pravic in svoboščin v vojaški instituciji pa je vsekakor povezano s profesionalnim odnosom do nalog, ki naj bi ga imel vojaški profesionalc, ki je obenem tudi član vojaške stanovske organizacije. Spoštovanje človekovih pravic, svoboščin in dolžnosti državljana v oboroženih silah je povezano tudi z demokratičnim civilnim nadzorom nad oboroženimi silami. Pri individualnem civilnem nadzoru nad obrambnimi silami igra pomembno vlogo civilni varuh človekovih pravic, ki je prav tako pristojen za nadzovanje spoštovanja, varovanja in opazovanja ter ukrepanja ob kršenju temeljnih človekovih pravic v vojski ter nasploh v obrambnem resorju.

Vojska je specifična družbena in nacionalna institucija z določenimi principi in posebnostmi v strukturi in funkcionalnem delovanju. Sodobne vojaške institucije naj bi zaradi svojevrstnosti svojega dela in posebne naravnosti (hierarhija, poslušnost, principi reda) posebno pozornost namenjali vojakovim pravicam, svoboš-

činam in dolžnostim. Sodobne vojske imajo osebne pravice, svoboščine in dolžnosti poklicnih vojakov ter vojakov po pogodbi predpisane v t.i. vojaških zakonih. Glavno vodilo pri omenjenih predpisih je varovalka pred normativizmom in je pojasnjeno v tezi, da so svoboščine poklicnih vojakov omejene le toliko, kolikor je to neizogibno potrebno za funkcionalnost oboroženih sil. Seveda se takoj postavi vprašanje, kaj pa je dejansko neizogibno potrebno? Poveljujoči oziroma vojaške vodje lahko gredo pri izgovarjanju na neizogibne potrebe zelo daleč. Vojaške vodje si pogosto pripravljajo predpise, kateri ustrezajo tudi njim osebno ali pa se poskušajo izogibati najtežji nalogi vsakega sistema oziroma organizacije, to je nadzor in odgovornost. Omenjeni predpisi se torej pogosto nanašajo na osebnost, ki je dejavna pri vodenju in poveljevanju v vojski, tj. na vojaškega vodjo oziroma poveljnika. Vsi pripadniki sodobne vojske naj bi imeli v demokratični državi pravico izražati želje in se pritoževati nad nepravilnostmi, čeprav temu ni vedno tako. Poveljnik gre lahko pri zagnanem izdajanju ukazov in zagotavljanju poslušnosti z ukazi predaleč in prekrši svoja pooblastila. Ukaz takrat lahko postane protipravno, neobvezno sredstvo poslušnosti in ga podrejeni lahko tudi zavrne, če zgreši službeni namen. Zavrne ga lahko tudi, če je bila ali pa obstaja domneva, da bodo z ukazom omejene temeljne človekove pravice in svoboščine. Vsak takšen ukaz vsebuje tudi grožnjo in povzroča dokaj jasno zarezo med prilagajanjem in odmirom, med konformnostjo in odporom.

Področje pravic, svoboščin in dolžnosti profesionalnih pripadnikov je zelo občutljivo področje, ki bi ga bilo treba tudi v Sloveniji skrbno obdelati ter ga postaviti v kontekst vsakodnevnih praks. Omenjeno vprašanje je aktualno zlasti v državah, ki gradijo in preoblikujejo obrambni sistem. V omenjenem kontekstu je treba tudi aktualizirati vprašanje varuha vojakovih pravic. V Sloveniji varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin vojaških oseb ter pravico do ugovora trenutno

ureja Zakon o obrambi. Tam je tudi zapisano, da ima vojaška oseba pravico do ugovora zoper povelje, ki ni skladno s pravili službe oziroma s predpisi. Ugovor ne zadrži izvršitve povelja, razen če bi ga povelje napeljevalo h kaznivemu dejanju ali pa bi s tem kršil določbe mednarodnega vojnega prava, kar lahko pomeni že poseg v same pravice pripadnika. Pri tem se postavlja pomembno vprašanje, kdo dejansko odloča o ugovoru? Glede na dosedanje prakso zagotovo ne neodvisna in nepristranska služba oziroma organ, temveč nadrejeni, kar že na začetku pomeni zavrnitev ugovora.

Uradniki v obrambni instituciji so del državnega aparata, so državljani, pooblaščenici za izvajanje posebnih nalog v imenu države. Njihovo delo je zato zelo odgovorno in naj bi bilo tudi pod budnim očesom javnosti. Nekateri imajo neposreden odnos z javnostjo, drugi pa samo posreden. Zaposleni in dejavni na obrambnem področju pri delu uporabljajo dokumente in postopke, ki niso dostopni vsem, saj je lahko z zakonom določen obseg uporabe tajnosti. Tajnost je instrument v rokah državnega uradnika, s katerim država povečuje svojo moč nad institucijami civilne družbe, s tem da je vedenje državnega uradnika o nekaterih zadevah večje kot vedenje posameznika, državljana - pripadnika civilne družbe. Tako pridemo do prvega povoda, ki vodi v omejevanje ali pa v kršenje človekovih pravic drugih uradnikov in seveda drugih državljanov. Imenujemo ga zavestno skrivanje/prikrivanje določenih informacij ter monopol nad informacijami. Domnevno je skrivanje/prikrivanje informacij večje na višjih ravneh upravljanja državnih in javnih zadev kakor na nižjih, to pa vedno ni pravilo. Vojaške vodje oziroma poveljujoči skrivajo ali prikrivajo informacije pred drugimi pripadniki vojske, državne institucije pa pred državljani, mediji in institucijami civilne družbe. Vsi pa to delajo zaradi občutka pomembnosti, neznanja o strokovnih zadevah, predvsem pa zaradi strahu, da bi vedenje drugih o zadevah, ki so za njih pomembne, zamajalo njihov službeni položaj.

Drugi povod, ki vodi h kršenju človekovih pravic pripadnikov in državljanov, v odnosu z obrambno institucijo imenujem cinično in zavistno vedenje ter hipokrizija vojaških vodij. Gre za primer neskladja med načelnim zavzetjem za človekove pravice in etičnim ravnanjem državne institucije ter kršenjem teh pravic z egoističnim ravnanjem posameznih pripadnikov, ki jih vodijo ozki, pogosto tudi osebni interesi. Cinično vedenje pomeni preziranje splošno veljavnih vrednot in posmehljivost do drugih sodelavcev. Hipokrizija ali hinavščina poveljujočega se kaže kot ustvarjanje vtisa osebne pomembnosti in nepogrešljivosti na delovnem mestu. Pogosto za delavca, ki želi zamenjati delovno mesto, trdijo, da je nepogrešljiv ter nenadomestljiv, in ga ovirajo

pri tem, da bi napredoval ali spremenil delovno mesto.

Kako preseči takšno stanje ter vedenje vojaških vodij in celotne obrambne institucije? Odgovor je lahko zelo preprost, predvsem pa je potrebno zagotoviti neodvisen nadzor ter začetki z izvajanjem odgovornosti pri poveljujočih oziroma vojaških vodij. Dokler tega obrabna institucija ne bo izvajala odločno, ne bomo mogli govoriti o zaščiti človekovih pravic in svoboščin v obrambni instituciji.

Uspešen dialog bi lahko nastajal tudi v vodenju ljudi. Vodenje ljudi bi tudi v obrambnem resorju kazalo upoštevati kot središčno prakso vodenja in podlago za izvajanje nalog. Še posebej je pomembno zaradi vsakodnevnih napetosti, ki nastajajo na relaciji nadrejeni-podrejeni. Na eni strani imamo funkcionalne zahteve določene naloge, na drugi pa upravičeno zahtevo vojakov oziroma podrejenih, da so obravnavani kot državljani. Pogoj za vodenje ljudi je zaupen odnos med nadrejenim in podrejenim. Uspešno bo takrat, kadar bo nadrejeni pripravljen za pogovor, kadar skrbi za partnersko sodelovanje, je vzoren pri opravljanju dolžnosti in tudi ko posebej izkaže svojo strokovno kompetenco, kar pa je v nekaterih primerih izredno težko.

Najbolj aktualni problemi v obrambni instituciji, ki so povezani s človekovimi pravicami so vezani na vprašanja kot so diskriminacija, šikaniranje, omejevanje pravic pripadnikov, zlorabe položaja, prekoračitev pooblastil, različne oblike nadlegovanja, itd.

Kaj lahko storite vi osebno, če so vam kršene človekove pravice? Ustava Republike Slovenije varuje človekove pravice vsakomur, tako tudi pripadniku vojske. Če menite, da so bile kršene vaše pravice potem morate vsekakor kršiteljico oziroma kršitelja prijaviti pristojni službi. Če menite, da ste diskriminirani, šikanirani ali je bilo kako drugače poseženo v vaše pravice na način, da so bile vaše pravice kršene s strani državnih organov oziroma s strani vojske, lahko vložite pobudo tudi pri varuhu človekovih pravic. Če potrebujete pravno pomoč, se lahko obrnete na sindikat, ki mora v takšnih primerih tudi posredovati, saj je to ena od temeljnih nalog delovanja vseh sindikatov. ●

Pravna pomoč pri Odvetniški pisarni Senica

Sindikat vojske, obrambe in zaščite (SVOZ) svojim članom omogoča pokritje celotnih stroškov za pravno svetovanje in zastopanje, kadar se v delovnopравниh zadevah obrnete na Odvetniško pisarno Miro Senica in odvetniki.

Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki
Barjanska cesta 3, Ljubljana
telefon: (01) 252 80 00
telefaks: (01) 252 80 80

Kaj je treba storiti, ko se odločite, da boste poiskali pravno pomoč?

Že ob prvem klicu je treba navesti, da ste člani SVOZ-a! Kontaktna oseba za delovnopravne zadeve pri odvetniku je odvetnica Ljuba Zupančič Čokert.

Stroške za pravno svetovanje in zastopanje za člane krije sindikat. Pri pravnem zastopanju v osebnih zadevah sindikat zagotavlja 25 % popusta na ceno odvetniške storitve.

- Član mora pred obiskom odvetnika izpolniti in potrditi obrazec za pravno pomoč,
- potrebuje še izkaznico SVOZ ali potrdilo o članstvu, ki ne sme biti starejše od 60 dni.

Sindikat vojske, obrambe in zaščite sodeluje z Odvetniško pisarno Miro Senica in odvetniki že dobro leto, pogodba je bila namreč podpisana 17. 11. 2004. V njihovi pisarni so sprejeli že več kot sto članov sindikata, od katerih so prevzeli v obravnavanje 90 odstotkov vseh zadev. V desetih odstotkih zadev pa se je po njihovem svetovanju, da pritožba ni smiselna, član SVOZ-a tudi sam tako odločil.

S Sindikatom SVOZ v kraljestvu kozoroga

V začetku septembra se nas je petnajsterica planinskih navdušencev pod vodstvom izkušenih gorskih vodnikov Boštjana Kostanjška iz enote na Pokljuki in Tadeja Pušavca iz Gorške šole Slovenske vojske podala na planinsko turo v osrednji del Julijcev. Načrt poti si je tako, kot že lansko leto, zamislil in ga izpeljal stotnik Boštjan Kostanjšek. Pot smo začeli na Vršiču pri Tičarjevem domu (1620m). Prečkali smo staro Vršiško cesto do vznožja Prisanka in se povzpeli po južnem pobočju do pod Razorja. Vstopili smo v severozahodni del ostenja in po zanimivih naravnih prehodih – pri tem so bile še posebej ženske udeleženke vesele strokovne pomoči - prišli do sedla Planja (2349m). Malo smo si odpočili in pogumno premagali 300 metrov višine do vrha Razorja (2601m), do kjer nas je vodila pot, po kateri smo morali biti zaradi drsenja kamnov nekoliko pazljivejši, tik pod vrhom pa smo se oprijeli tudi nekaj klinov. Občutek na vrhu je bil zmagoslaven, razgled pa veličasten. Veselo smo se fotografirali pred ozadjem Triglava. Po isti poti smo se vrnili na sedlo ter se počasi, že z rahlimi tresljaji v nogah, spuščali proti gorskemu prenočoču, saj je bilo za nami že kakih sedem ur hoje. Pogačnikov dom na Kriških (2050m) smo imeli ves čas pred očmi, a smo se do njega morali potruditi še kako uro. Ta prijetna planinska kočja je bila povsem polna, kar ni čudno, saj smo imeli tisti vikend res srečo z vremenom. Dobro smo se podprli, poklepetali in se spočili za naslednji dan.

Naslednji smo osvojili še en dvatisočak - Križ (2410m) in se spustili do bivaka IV. Nato pa nas je pot vodila vse niže pod stenami Steinarja nad dolino Vrat. Skozi bukov gozd smo prišli do Aljaževega doma v Vratih (1015m). Neutrudljivi in lačni lepote gorske narave smo se ustavili še pri slapu Peričniku.

Letošnji izlet v visokogorje nas je obogatil z novimi močmi, prekrasnim razgledom na zgornjo Soško dolino in mogočno Triglavsko severno steno nad dolino Vrat ter prijetnim druženjem. Zahvaljujemo se gorskim vodnikoma Boštjanu in Tadeju ter višji medicinski sestri Dragici Milavec iz Vojaške zdravstvene službe, ki je budno skrbela za naše zdravje in nepoškodovanost.

Upamo, da bosta opis naše pustolovščine in fotografija, navdušila še več članov sindikata, da se nam bodo naslednje leto pridružili!

Poletno otroško rajanje

Za otroke smo med poletnimi počitnicami poskrbeli z nepozabnim tednom zabave, športnih iger in spoznavanja Slovenske vojske.

Učili so se osnove lokostrelstva, tenisa, se kopali v Medijskih toplicah, sproščali adrenalin v Aqualuni v Podčetrtku, obiskali adrenalinski park na Pohorju, se za kratek čas prelevili v indijance in bivali v indijanski vasi.

Da pa bi naši otroci okusili službo vojaka, smo jih odpeljali v vojašnico Generala Maistra v Mariboru, kjer so jim zaposleni razkazali bojna vozila, bojno obleko, kasneje pa so se preizkusili tudi v streljanju z zračno puško.

Kot pravi vojaki pa so si po večerji postlali postelje in utrujeni zaspali.

Za zaključek pa smo poleteli še z letalom!

Vsem, ki so pri organizaciji in izvedbi počitnic kakorkoli pomagali se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo.

Irska - zelena dežela

Irska je res zelo zelena, kot triperesna deteljica, ki je njihov simbol. Zdi se kot bi v njih živeli škrtarje! Vse je čedno, naravno in preprosto. To je ena ljubka dežela s številnimi naravnimi lepotami in s prijaznimi prebivalci: dekleta so bela in lepo zaokrožena, fantje so manj lepi a vročekrvni, kar izraza njihova glasba, ki ti požene kri po žilah. Pubi so zakon in najboljšje je temno pivo - Guinness Ostarli gradovi pa vse skupaj zaokrožijo v mistično celoto.

Sarajevo

V zgodnjih jutranjih urah smo še vsi malo zaspani krenili proti Sarajevu. Da smo lažje premagali dolgo vožnjo tja do Sarajeva, nas je rešil zelo udoben avtobus in seveda dobra družba.

Ob prihodu v Sarajevo smo si ogledali Baščaršijo, Begovo džamijo, Principov most in se porazgubili po čevabdžinicah. Zelo nas je pretresel že izgled in vonj po nekdanji vojni, ki je divjala v tem prečudovitem mestu. Vojna je pustila svoj pečat tudi na ljudeh, čeprav ostaja v njih upanje, življenje... Mesto se hitro obnavlja in sledi porušenih stavb je vedno manj.

Nastanjeni smo bili v prijaznem hotelu Bosnia v samem mestnem središču. Večerjali smo v restavraciji Park Prinčeva, ki se nahaja nad mestom pod Trebevićem. Kasneje smo nekateri odšli v restavracijo Bazen, kjer smo doživeli pravi bosanski štimung, glasbo in plesanje deklet po mizah.

Naslednji dan smo se odpravili proti Koševu, kjer smo onemeli ob tolikšnih grobovih znotraj naselij in športnih površin. Pot smo nadaljevali proti Jablanici. Tudi malo slabše vreme ni pokvarilo razpoloženja ob pogledu na izredne naravne lepote kanjona reke Neretve. Zadnja postaja proti jugu je bil Mostar, katerega je tudi zelo zaznamovala zadnja vojna. Ogledali smo si glavni znamenitosti - most Sultana Sulejmana in Stari most, katerega so ga ponovno zgradili. Seveda se nismo mogli upreti pravi turški kavi, trgovinam, čevabdžinicam in ogledom rokodelnic.

Zadnji dan obiska v Sarajevu smo si za slikovitejši prizor vojnih grozot, ki so divjale v tem mestu, ogledali znan podzemni tunel pod letališčem, ki je bil edini izhod iz obkoljenega mesta, frontno linijo, alejo ostrostrelcev in židovsko pokopališče. Zelo zanimiv je bil tudi ogled izvira reke Bosne.

Kljub posledicam vojne, nas je Sarajevo prepričalo, da si bomo z veseljem še kdaj vzeli čas za srečanje z različnimi kulturami, pohajkovanje po Baščaršiji, pôkanje z najboljšimi čevapčići ...

KULTURA

V letošnji gledališki sezoni 2006/2007 ima SVOZ nekaj abonmajskih kart za »kroženje« v Šentjakobskem gledališču, v SNG Drami in v MGL-ju.

Za eno predstavo (dve vstopnici) boste plačali 1000 SIT ali 4 EUR. O aktualnih predstavah vas bomo redno obveščali po Outlooku.

Karte rezervirate preko Outlooka: Irena Močnik (UIK 471- 24-09)

ŠPORT IN REKREACIJA

V zimskem času bo Odbor za šport in rekreacijo pripravil nekaj zanimivih aktivnosti:

- tečaj smučanja za otroke med zimskimi počitnicami
- tečaj smučanja za odrasle
- tečaj teka na smučeh
- smučarski izlet.

O terminih tečajev boste pravočasno obveščeni.

Poleg omenjenih tečajev pa vam v zimskem času nudimo naslednje športne in rekreacijske aktivnosti po ugodnejših cenah:

- ugodnejšo smuko, teka na smučeh in sankanja v Logarski dolini;
- ATC Kanin nudi članom SVOZa ugodnejšo smuko (10% ugodnejša smučarska karta za odrasle, 20% ugodnejša smučarska karta za otroke);
- Vodno mesto Atlantis nudi 20% ugodneje plavanje, savna, masaža, solarij;
- fitness klub Eminent Postojna nudi 10% popusta pri nakupu mesečne karte;
- GRC Zapolje, Logatec, nudi 10% popusta za bazen, fitness, badminton, savne;
- Mega center Kranj nudi 20% popusta pri storitvah fitnesa, joge, savne, masaž, solarijev;
- maseže po 10% - 15% ugodneje, poiščite Petrisage v Ljubljani;
- Wellnes center Sokol Ljubljana Vič in Fitnes center Sokol Ljubljana Stožice nudi 10% oziroma 20% popusta ob nakupu letnih kart za fitnes, skupinske vadbe, masažo, lepotilni salon;
- teniški center Hit Klub ponuja organizirano vadbo za člane SVOZ ter njihove družinske člane 15% ugodneje;
- Top Fit fitnes, aerobika, savna, solarij nudi 15% popusta na termenske karte za člane SVOZ in 10% popusta za družinske člane;
- Zdravilišče Laško nudi 20% popusta pri gotovinskem plačilu za koriščenje bazena, savne in fitnesa.

Vse informacije dobite na intranetnih straneh SVOZ in pri vaših sindikalnih zaupnikih.

TRGOVINA IN STORITVE

Po dostopnejših cenah lahko, kot član sindikata SVOZ nakupujete:

- Avtocenter KBM nudi članom pri nakupu pnevmatik gotovinski popust 25%-30% ali na šest obrokov;
- v trgovinah Alpina, trgovskem centru Emporium, butik Špela, Harvey Norman, Hervisu, Labodu, Svilanit, Stik;
- na voljo so vam druge storitve v avtopralnici Diminas, pri nakupu pnevmatik Špan, mobilni telefoniji Debitel, turistični agenciji Natura viva, pri optiku Krstič, v frizerskem salonu Lassana, butik slaščic Marni, kampiranje v kampu Šobec;
- najem ugodnih kreditov pri Raiffeisenbank Hausmannstaetten.

Vse informacije dobite na intranetnih straneh SVOZ in pri vaših sindikalnih zaupnikih.

Pogoj: članska izkaznica oziroma potrdilo o članstvu v SVOZ.

SVOZ, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Uredniški odbor: Nataša Fortuna, Jerica Pavšič, Marko Pišlar, Boštjan Korelc in Meta Grmek.

Lektoriranje: Zlatka Rabzelj

Fotografiji na ovitku: Bruno Toič

Čar božičnih in novoletnih praznikov?

*Spomnimo se, kako težko in s kakšnim pričakovanjem
smo kot otroci pričakovali ta čaroben čas.
Pod okrašeno jelko darila, zavita v svetlikajoč se papir.
Tresoči se prstki, ko smo odvijali darila.
Razbijanje srca, rdeča lička, svetleče se oči.
Ustavimo se za trenutek in opazujmo naše otroke.
Ob pogledu na njih bodo ti občutki ponovno privreli na plano.
Vrnili se bomo v čas otroštva, čas pričakovanja, prazničnega vzdušja.
Ohranimo te občutke čez vse praznike, čez vse naslednje leto.*

V prihajajočem letu vam želim zdravja, strpnosti in osebnega zadovoljstva

Mileva Štukelj,
predsednica Sveta SVOZ